

AN-101

May-2016

B.Com., Sem.-IV**207 : Production Management****Time : 3 Hours]****[Max. Marks : 70****સૂચના :** બધા પ્રશ્નોના ગુણ સરખા છે.

1. (a) ઉત્પાદન સંચાલન એટલે શું ? ઉત્પાદન સંચાલનના કાર્યક્ષેત્રની ચર્ચા કરો. 6
અથવા
ઉત્પાદન અંકુશનો અર્થ આપી, ઉત્પાદન અંકુશનું મહત્વ સમજાવો.
- (b) શ્રેષ્ઠ ઉત્પાદન અને બેચ ઉત્પાદન વચ્ચેનો તફાવત સમજાવો. 4
અથવા
ઉત્પાદન આયોજન અને ઉત્પાદન અંકુશ વચ્ચેનો તફાવત સમજાવો.
- (c) ઉત્પાદન અંકુશના નીચેના તબક્કા સમજાવો : (કોઈપણ બે) 4
(1) માર્ગ નિર્ધારણ
(2) સમય નિર્ધારણ
(3) સૂચના વિતરણ
(4) પ્રગતિ નિયંત્રણ
2. (a) વૈજ્ઞાનિક ખરીદીનો અર્થ અને સિદ્ધાંતો સમજાવો. 6
અથવા
વૈજ્ઞાનિક ખરીદીની વિવિધ પદ્ધતિઓ સમજાવો.
- (b) કેન્દ્રિત ખરીદી અને વિકેન્દ્રિત ખરીદી વચ્ચેનો તફાવત સમજાવો. 4
અથવા
ખરીદવું કે બનાવવું નિર્ણય અંગે ટૂંકનોંધ લખો.
- (c) ખરીદીનું મહત્વ ટૂંકમાં સમજાવો. 4
અથવા
ખરીદીની વિધિના તબક્કા આપો અને ગમે તે એક તબક્કાની સમજૂતી આપો.

3. (a) માલ-સામગ્રી અંકુશનો અર્થ અને હેતુઓ જણાવો. 6
અથવા
 ઈન્વેન્ટરી અંકુશની ABC પદ્ધતિ સમજાવો.
- (b) ટૂંકનોંધ લખો : (ગમે તે એક) 4
 (1) વેડ (VED) વિશ્લેષણ પદ્ધતિ
 (2) માલસામગ્રી અંકુશના માર્ગદર્શક સિદ્ધાંતો
- (c) નીચેના પદો સમજાવો : (કોઈપણ બે) 4
 (1) ગુરુત્તમ સપાટી
 (2) લઘુત્તમ સપાટી
 (3) વરદી સપાટી
 (4) ભય સપાટી
4. (a) નવીન વસ્તુનો અર્થ અને પ્રકારોની ચર્ચા કરો. 6
અથવા
 નવીન પેદાશની નિષ્ફળતાના કારણો સમજાવો.
- (b) પેદાશ મિશ્રનો ખ્યાલ સમજાવો. 4
અથવા
 પેદાશ સરલીકરણની વિભાવના સમજાવો.
- (c) કોઈ એક વિશે ટૂંકનોંધ લખો : 4
 (1) પેદાશ વૈવિધ્યીકરણનું મહત્ત્વ
 (2) પેદાશ વૈવિધ્યીકરણની મર્યાદા
5. નીચેના પ્રશ્નોના ટૂંકમાં જવાબ આપો : (ગમે તે સાત) 14
 (1) સતત ઉત્પાદન પદ્ધતિ એટલે શું?
 (2) ઉત્પાદન એટલે શું?
 (3) ટેન્ડર એટલે શું?
 (4) જથ્થાબંધ ખરીદીની વ્યાખ્યા આપો.
 (5) બ્લેન્કેટ ખરીદી એટલે શું?
 (6) અર્ધ તૈયાર માલ એટલે શું?
 (7) FSN વિશ્લેષણ એટલે શું?
 (8) 'SWOT' વિશ્લેષણ એટલે શું?
 (9) બીટા (Beta) કસોટી એટલે શું?

Seat No. : _____

AN-101

May-2016

B.Com., Sem.-IV

207 : Production Management

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

Instruction : All questions carry equal marks.

1. (a) What is Production Management ? Discuss the scope of production management. 6

OR

Give meaning of production control and explain the importance of production control.

- (b) Explain the difference between Job production and Batch production. 4

OR

Explain the difference between production planning and production control.

- (c) Explain the following stages of production control : (any two) 4

(1) Routing

(2) Scheduling

(3) Dispatching

(4) Follow up

2. (a) Explain the meaning and principles of scientific purchasing. 6

OR

Explain various methods of scientific purchasing.

- (b) Explain the difference between centralized purchasing and decentralized purchasing. 4

OR

Write a short note on make or buy decision.

- (c) Discuss the importance of purchase in brief. 4

OR

Give the stages of purchase process and discuss any one stage.

3. (a) Describe the meaning and objectives of Inventory control. 6

OR

Explain the ABC system of Inventory control.

(b) Write short notes : (any one) 4

(1) VED analysis method

(2) Guiding principles of Inventory control 4

(c) Explain following terms : (any two)

(1) Maximum level

(2) Minimum level

(3) Ordering level

(4) Danger level

4. (a) Discuss the meaning and types of a new product. 6

OR

Explain causes of new product failure.

(b) Explain concept of product mix. 4

OR

Explain the concept of product simplification.

(c) Write notes on any one : 4

(1) Importance of product Diversification

(2) Limitations of product Diversification

5. Answer the following questions in short (any seven) : 14

(1) What is continuous production system ?

(2) What is production ?

(3) What is tender ?

(4) Give definition of wholesale purchase.

(5) What is blanket purchasing ?

(6) What is semi-finished goods ?

(7) What is FSN analysis ?

(8) What is 'SWOT' analysis ?

(9) What is Beta testing.